

Zielone zamówienia publiczne

Katarzyna Grecka
Katarzyna Wińska-Rużewicz

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

www.gpp-proca.eu

Zrównoważone zamówienia publiczne

Uwzględnianie przy realizowaniu zamówień publicznych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem. Oznacza to dokonywanie tylko dobrze przemyślanych i niezbędnych zakupów oraz nabywanie produktów i usług możliwie w najmniejszym stopniu oddziałujących na środowisko, a także uwzględniających społeczne i ekonomiczne skutki decyzji zakupowych.

- Definicja za: <http://www.sustainable-procurement.org/about-spp/> [w:] Zrównoważone zamówienia publiczne, Zrinka Percic, s.5

Zielone zamówienia publiczne

„Proces, w ramach którego instytucje publiczne starają się uzyskać towary, usługi i roboty budowlane, których oddziaływanie na środowisko w trakcie ich cyklu życia jest ograniczone w porównaniu do towarów usług i robót budowlanych o identycznym przeznaczeniu, jakie zostałyby zamówione w innym przypadku”

Dlaczego ?

- Organy publiczne to ważni konsumenci w Europie – wydają około 2 bilionów EUR rocznie (równowartość 19% PKB UE). Wykorzystując swoją siłę nabywczą, aby wybierać towary, usługi i roboty budowlane, których wpływ na środowisko jest ograniczony, mogą one w istotnym stopniu przyczynić się do realizacji lokalnych, regionalnych, krajowych i międzynarodowych celów w zakresie zrównoważonego rozwoju.
- polskie instytucje rocznie ogłaszają i realizują ponad 200tys zamówień publicznych*

* źródło: Stosowanie zrównoważonych zamówień publicznych w Polsce-Fundacja CentrumCSR.PL

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

www.gpp-proca.eu

Green ProcA

Zielone Zamówienia Publiczne

Polityka zrównoważonych, w tym zielonych zamówień

- **Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 roku** - zakłada, że **zielone zamówienia** będą jednym z instrumentów wspierających poprawę stanu środowiska, a do 2020 r. powinny one stanowić połowę wszystkich zamówień w Polsce
- **Strategia Sprawne Państwo 2020** mówi, że upowszechnienie stosowania **Zrównoważonych Zamówień Publicznych** pozwoli na efektywniejsze gospodarowanie zasobami rzeczowymi i finansowymi urzędów administracji publicznej
- **Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki na lata 2012 – 2020 „Dynamiczna Polska”**, zgodnie z którą zamówienia publiczne powinny służyć **utrwalaniu zachowań proekologicznych**, umożliwiając tym samym rozwój wyrobów i usług charakteryzujących się wysokimi standardami środowiskowymi i społecznymi.

Polityka zrównoważonych, w tym zielonych zamówień

- Stosowanie ZZP promuje również Urząd Zamówień Publicznych:
- **Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2013-2016** - do końca 2016r poziom zielonych zamówień publicznych na szczeblu krajowym powinien wzrosnąć do 20%, a odsetek zamówień społecznie odpowiedzialnych do 10 % ogółu udzielonych w Polsce zamówień.

GPP w Unii Europejskiej

Europe's major cities commit to sustainable purchasing

Leaders and representatives of European cities and metropolises representing more than 60 million inhabitants gathered in the City of Paris on 26 March to declare their commitment to taking action on climate change. The event was hosted by the Mayor of Paris, Anne Hidalgo, and was attended (amongst others) by the Mayors of Rome, Athens, Brussels, Bucharest, Geneva, Lisbon, Madrid, Sofia, Stockholm, Warsaw, Vienna, Lyon and Bordeaux.

One of the main objectives behind the gathering was to engage the cities to join forces, strengthen and share instruments that will help lead to a lasting energy and environmental transition. A declaration, adopted by 26 mayors, agrees to use their collective purchasing power – approximately €10 billion annually – to favour 'green' sectors of the economy and low carbon industries. "We must proceed even further by promoting the coordination of public investments on a voluntary basis," they declared. This joint action will focus on the areas where cities have significant purchasing power, and where the carbon impact is most important: transportation, energy, waste recovery and construction. The event is one of the key meetings leading up to the 21st Session of the Conference of the Parties ([COP21](#)).

Read more about the event (in French) [here](#).
Read the full declaration (in English) [here](#).

Źródło: 2012, CEPS, The uptake of green public procurement in the EU 27

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

www.gpp-proca.eu

Green ProCA

Zielone Zamówienia Publiczne

Polityka zakupowa

Mniejszy wpływ na środowisko naturalne może przejawiać się pod postacią:

- **przyjaznego składu produktu**, dzięki czemu ani w trakcie użytkowania ani po jego zakończeniu produkt nie będzie stanowił nadmiernego zagrożenia dla otoczenia
- **wyższej wydajności użytkowej i trwałości produktu**, dzięki czemu unikniemy szybkiego zużycia lub zniszczenia produktu
- **zdatności do unowocześnienia**, dzięki czemu zamiast nabywać nowy produkt, możemy w odpowiedni sposób zmodyfikować już posiadany; w ten sposób chronimy zasoby naturalne i unikamy produkcji odpadów
- **efektywności energetycznej**, dzięki czemu przyczynimy się nie tylko do realizacji zrównoważonej polityki energetycznej, oszczędności zasobów energetycznych, ale także do zmniejszenia emisji CO₂ i przeciwdziałania zmianom klimatycznym
- **zdatności produktu do poddania procesowi odzysku**, dzięki czemu chronimy zarówno zasoby naturalne jak i środowisko

Korzyści

Korzyści wynikające z Zielonych Zamówień Publicznych

- korzyści dla środowiska
- impuls do rozwoju innowacyjnych technologii, co z kolei przyczynia się do wzrostu gospodarczego
- oszczędności (nawet jeżeli zielone produkty są droższe niż wyroby konwencjonalne, to niejednokrotnie okażą się one tańsze w eksploatacji, zwłaszcza jeżeli uwzględni się cały cykl ich życia)
- przybliżają do osiągnięcia zamierzonych celów lokalnej polityki proekologicznej oraz społecznej
- mogą także przyczynić się do ogólnej poprawy zdrowia i samopoczucia społeczeństwa

Dyrektywy 2014

- DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2014/24/UE (klasyczna) z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji

Co możemy

Z regulacji UE dotyczących ZZP wynika możliwość:

- posłużenia się kryteriami przyjętymi jako punktu odniesienia w ramach systemów etykietowania (zarówno o zasięgu krajowym, europejskim jak i międzynarodowym)
- wyboru produktów o wyższej cenie, ale tańszych w eksploatacji, przy uwzględnieniu analizy kosztów cyklu życia produktu
- wyboru produktów o wyższej cenie i droższych w eksploatacji niż produkty konwencjonalne, ale wpływających w mniejszym stopniu na środowisko

Za stosowaniem zielonych zamówień publicznych przemawiają artykuły prawne zawarte w Prawie zamówień publicznych:

- Art. 30 ust. 6: „Zamawiający może odstąpić od opisywania przedmiotu zamówienia (...), jeżeli zapewni dokładny opis przedmiotu zamówienia poprzez wskazanie **wymagań funkcjonalnych**. Wymagania te mogą obejmować opis oddziaływania na środowisko”
- Art. 91 ust. 2: „Kryteriami oceny ofert są cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, **aspekty środowiskowe**, społeczne, innowacyjne, serwis, termin wykonania zamówienia oraz koszty eksploatacyjne”

„Zazielenianie” zamówień

- Opis przedmiotu zamówienia, warunki realizacji
- Warunki udziału i opis oceny ich spełniania
- Kryteria oceny ofert

Określenie przedmiotu zamówienia - przykłady

Przykłady prawidłowo określonego przedmiotu Zielonego Zamówienia Publicznego:

- „Zakup i dostawa papieru pochodzącego z recyklingu do drukarek i kserokopiarek”.
- „Zamówienie na zaprojektowanie budynku efektywnego energetycznie”.
- „Zamówienie na ekologiczne usługi porządkowe zawierające segregację odpadów”.

Opis przedmiotu zamówienia

Zielone standardy techniczne i ekologiczne etykiety

Ekologiczne etykiety

- Istota programu etykiet ekologicznych (*eco-labels*) polega na stworzeniu systemu certyfikacji **produktów, które spełniają pewne wymogi** i są szczególnie przyjazne dla środowiska w czasie całego ich życia. Takie wyroby - aby ułatwić konsumentom świadomy i prośrodowiskowy wybór oraz zakup - mogą zostać odpowiednio oznakowane za pomocą stosownych etykiet-symboli

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

www.gpp-proca.eu

Green ProcA

Zielone Zamówienia Publiczne

Efektywność energetyczna i prawodawstwo UE

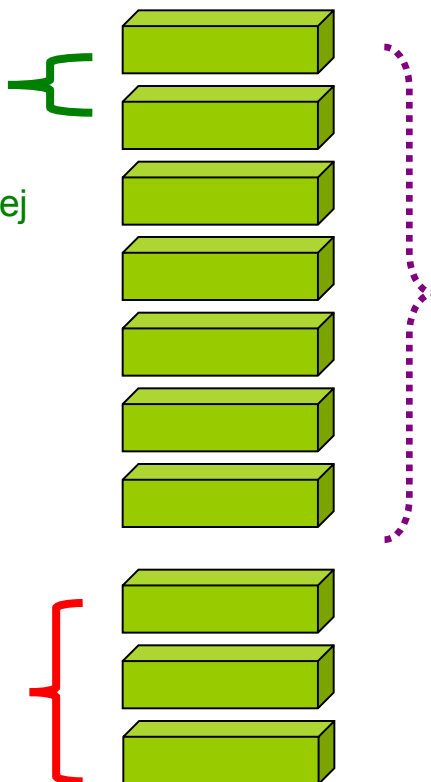
Ekoetykieta

Dobrowolna, «znak najwyższej jakości»

Dyrektywa ws. Ekoprojektu

obowiązkowa, wymagania minimum dla wprowadzenia produktu na rynek wspólnotowy

Kategoria produktu

A+++

A++

A+

A

B

C

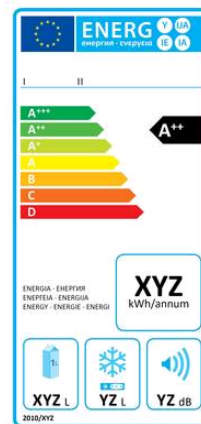
D

E

F

G

Zachęty

Dyrektywa o etykietowaniu energetycznym

obowiązkowa, ranking produktów wg efektywności energetycznej i wydajności energetycznej

EU GPP

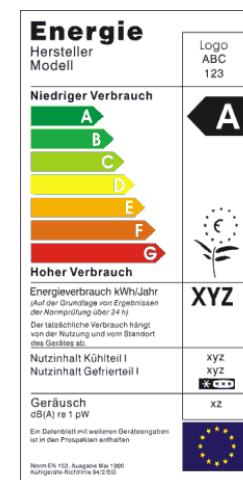
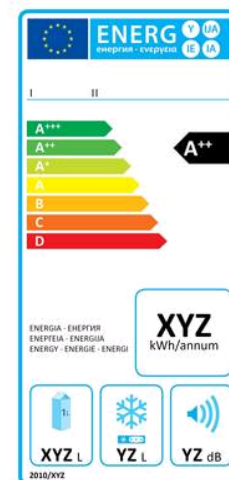
dobrowolna, stymuluje rynek lepszych produktów przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu konkurencji

Europejskie i krajowe etykiety ekologiczne

Korzystanie z kryteriów obowiązkowych lub dobrowolnych etykiet ekologicznych/energetycznych może wpływać na producentów na całym świecie.

Etykiety dobrowolne

Etykiety obligatoryjne

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

www.gpp-proca.eu

Green ProcA

Zielone Zamówienia Publiczne

Sposób realizacji

- Zamawiający mogą określić warunki szczególne związane z realizacją zamówienia, z zastrzeżeniem, że są one zgodne z prawem wspólnotowym oraz zostały wskazane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacjach. Warunki realizacji zamówienia mogą w szczególności dotyczyć aspektów społecznych i środowiskowych

Kryteria

Udzielając zamówień, zamawiający mają do wyboru - zgodnie z art. 91. PZP - następujące kryteria:

- najniższa cena lub
- cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia.

Nowa dyrektywa kryteria

art. 68

- Cena to nie cena zakupu, powinna obejmować koszty zakupu, koszty użytkowania, utrzymania, wycofania z eksploatacji, jak koszty zbiórki i recyklingu
- Koszty przypisywane **ekologicznym efektom zewnętrznym** związane z produktem, usługą lub robotami budowlanymi na przestrzeni ich cyklu życia, o ile ich wartość pieniężną można określić i zweryfikować; takie koszty mogą obejmować koszty emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń oraz inne koszty łagodzenia zmiany klimatu

Przykładowe kryteria

- kryterium energooszczędności (budynki, instalacje, komputery, monitory, lodówki, itd.)
- kryterium surowców odnawialnych i z odzysku (produkcja ekologiczna)
- kryterium niskiej emisji (budynki, źródła ciepła, dobór niskoemisyjnych środków transportu)
- kryterium niskiego poziomu odpadów (ponowne wykorzystanie produktu lub materiałów, z których jest wykonany)

Przykłady zielonych zamówień

- energooszczędne komputery
- meble biurowe z drewna pozyskanego w zrównoważony sposób
- budynki o niskim zużyciu energii
- papier odzyskany w wyniku recyklingu
- usługi w zakresie sprzątania z wykorzystaniem środków czyszczących przyjaznych dla środowiska
- pojazdy elektryczne, hybrydowe lub o niskiej emisji
- energia elektryczna z udziałem odnawialnych źródeł energii

Budownictwo a ZZP :

Wskaźniki dla „zielonego scenariusza”

Efektywność energetyczna (świadectwo charakterystyki energetycznej - kWh, ...)

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE)
(rodzaj OZE, % pokrycia zapotrzebowania na energię, ...)

LCC – porównanie kosztów w okresie życia budynku

Czynniki środowiskowe i zdrowotne (emisje, zastosowane materiały, lokalne warunki ekonomiczne...)

Stosowanie etykiet energetycznych – w budownictwie

prawo zamówień publicznych zezwala na:

- Stosowanie (w całości lub częściowo) kryteriów z systemu etykietowania – krajowego lub dobrowolnego.
- Wybranie produktu, który jest droższy przy zakupie, ale tańszy (przewidywany koszt) w okresie cyklu życia (*podejście LCC*).
- Wybranie produktu, który jest droższy w okresie cyklu życia, ale ma korzystniejsze oddziaływanie na środowisko, który spełnia wymagania środowiskowe i cele instytucji.

Stosowanie etykiet energetycznych – w budownictwie

prawo zamówień nie zezwala na :

- ⚡ Stosowanie przypadkowych kryteriów, które nie mają związku lub są niewłaściwe dla danego zamówienia (np. dodanie kryteriów, które może spełnić tylko określony oferent).

ZZP w budownictwie – przykłady

- Spełnienie wysokich wymagań charakterystyki energetycznej budynku, tzn. wyższych niż są określone w aktualnych WT; może to być wymaganie wartości U lub E_k lub E_p lub obniżenie wartości wyrażone w %
- Wykorzystanie w określonym zakresie energii ze źródeł odnawialnych
- Wprowadzenie urządzeń oszczędnego użytkowania wody
- Wprowadzenie energooszczędnego oświetlenia w budynku
- Wykazanie obniżenia zużycia energii lub CO_2 o określony %
- Powykonawcze wykonanie badań termowizyjnych
- Badania szczelności budynku

Źródło: Zielone zamówienia publiczne II podręcznik (2012)

Projekt współfinansowany z programu Unii Europejskiej „Inteligentna Energia dla Europy”

www.gpp-proca.eu

Green ProcA
Zielone Zamówienia Publiczne

Przykładowe kryteria dla komponentów budynku – okna i oszklenie

UWAGA:

można korzystać z narzędzi i wyjaśnień na stronie:

http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/windows_GPP_%20product_sheet.pdf

Można określić %, np. 20%, o jaki nowe okna/oszklenie mają być lepsze od obowiązujących wartości:

- wsp. przenikania ciepła **U** dla okien (1,3 W/m² K do 2017r.) – uwaga: sprawdzić czy U dotyczy okna czy oszklenia

inne kryteria:

- wsp. całkowitej przepuszczalności energii promieniowania słonecznego oszklenia (g_n)
- drewno powinno posiadać świadectwo legalnego pochodzenia, np. FSC
- wypełnienie gazem o wsp. GWP (Global Warming Potential) < 5 (argon, krypton)

Przykłady modernizacja oświetlenia

Oświetlenie wewnętrzne:

- CRI - Wskaźnik oddawania barw >80
- Temperatura barwowa (Kelvin) 2700 – 3000; skuteczność świetlna w pomieszczeniu (lumeny/wat) > 40; trwałość (ilość godzin przy L70) > 20 000
- Warunki gwarancji

Oświetlenie zewnętrzne:

- CRI - Wskaźnik oddawania barw >75
- Temperatura barwowa (Kelvin) 3000 – 4000; Ogólna skuteczność świetlna (lumen/wat) > 50; trwałość (ilość godzin przy L70) > 20 000
- Warunki gwarancji

Narzędzia do pobrania

Green ProCA
Zielone Zamówienia Publiczne

[O projekcie](#) [Zielone Zamówienia](#) [Najlepsze praktyki](#) [Aktualności i Wydarzenia](#) **[Do pobrania](#)** [Linki](#) [Kontakt](#)

[Polityka zakupowa](#)
[Poradniki dla nabywców](#)
[Narzędzia kalkulatoryjne](#)
[O projekcie – ulotka](#)
[Biuletyn informacyjny](#)
[Wytczne i materiały szkoleniowe](#)
[Moduły szkoleniowe](#)
[Sygnatariusze Porozumienia Burmistrzów](#)

Narzędzia kalkulatoryjne

Narzędzia kalkulatoryjne mają pomóc nabywcom obliczać koszty cyklu życia i wybrać oferty najkorzystniejsze ekonomicznie, przy uwzględnieniu odpowiednich kryteriów energetycznych. Narzędzia są dostępne w plikach Excel, dlatego też, mogą być dostosowywane do indywidualnych potrzeb.

Poniżej znajdują Państwo narzędzia kalkulatoryjne (w języku angielskim) dla poszczególnych grup produktów:

- General calculation tool for life cycle costs
- Green Electricity
- Refrigerating Appliances
- Dishwashers
- Electric Ovens
- Washing Machines
- Dryers
- Wash-Dryers
- Lamps
- Office Equipment and IT
- Vehicles

 Drukuj stronę Zapisz jako PDF

Newslettera

Email *

Ankieta na temat ZZP

[Kliknij w ten link](#)

Szukaj

Partner

Partner projektu

<http://gpp-proca.eu/pl/do-pobrania/narzedzia-kalkulacyjne>

Projekt współfinansowany z programu Unii Europejskiej „Inteligentna Energia dla Europy”

www.gpp-proca.eu

Projekt Green ProcA oferuje

- **pomoc techniczną** (helpdesk) w zakresie zielonych zamówień publicznych w 8 językach
- **szkolenia** dla sektora publicznego
- pomoc w skutecznym **transferze wiedzy** do nowych państw członkowskich
- wsparcie realizacji **przykładowych projektów** z zakresu zielonych zamówień
- **monitorowanie** doświadczeń w realizacji zielonych zamówień; rekomendacje dla aktualizacji **Krajowych Planów Działań dotyczących Efektywności Energetycznej**

Krajowy i europejski konkurs ZZP

<http://gpp-proca.eu/pl/konkurs>

Kategorie:

- Miasta/gminy o wielkości do 10 tys. mieszkańców
- Miasta/gminy od 10 do 100 tys. mieszkańców
- Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców

Kryteria wyboru:

- redukcja emisji CO₂
- powtarzalność zamówienia (możliwość zastosowania podobnych kryteriów przez inne gminy),
- innowacyjność (w porównaniu do poziomu zaawansowania kraju)
- działalność i polityka gminy ws. efektywności energetycznej
- zastosowane kryteria społeczne

Harmonogram konkursów:

konkurs	zgłoszenia	rozstrzygnięcie	ceremonia
krajowy	1 listopada - 31 grudnia 2015	styczeń 2016	luty/marzec 2016
europejski	1 stycznia - 29 lutego 2016	marzec 2016	kwiecień/maj 2016

Konkurs

Green ProcA
Zielone Zamówienia Publiczne

[O projekcie](#) [Zielone Zamówienia](#) [Najlepsze praktyki](#) [Aktualności](#) [Do pobrania](#) [Linki](#) [Kontakt](#) **[Konkurs](#)**

Cele

[Nagroda](#)
[Zasady udziału](#)
[Kategorie](#)
[Kryteria oceny](#)
[Formularz zgłoszeniowy](#)
[Warunki konkursu](#)

Konkurs

Konkurs na najlepsze Zielone Zamówienia Publiczne – edycja polska

Zamówienia publiczne są ważnym narzędziem, które może być wykorzystywane przez gminy i miasta do obniżania emisji CO₂ oraz walki ze zmianami klimatycznymi. Wybierając ekologiczne produkty i usługi organy publiczne mogą przyczynić się do zrównoważonej produkcji i konsumpcji, a w efekcie dokonywać zakupów o lepszej jakości.

W 2016 r., w ramach projektu Green ProcA, po raz pierwszy zostaną przyznane nagrody za zielone zamówienia publiczne. Nagrody będą przyznawane w trzech kategoriach ustalonych na podstawie liczby mieszkańców gmin. Zgłoszone propozycje będą oceniane według kryteriów takich jak redukcja emisji CO₂, powtarzalność zamówienia, innowacyjność, kryteria społeczne oraz działalność i polityka gminy ws. efektywności energetycznej.

Zdobycy i miejsca:

- otrzymają statuetkę za Najlepsze Zielone Zamówienie Publiczne
- będą promowani w krajowych i europejskich mediach
- wezmą udział w europejskiej edycji konkursu European Green Public

Newslettera

Email *

[Zapisz się!](#)

Ankieta na temat ZZP

[Kliknij w ten link](#)

Szukaj

Partner

Partner projektu

<http://gpp-proca.eu/pl/konkurs/>

Projekt współfinansowany z programu Unii Europejskiej „Inteligentna Energia dla Europy”

www.gpp-proca.eu